

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่องความคิดเห็นของครูสุศึกษาาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อมรรคศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสุศึกษาตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์การสอน และภูมิลำเนาการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสุศึกษาาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2532 จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเกี่ยวกับมรรคศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านจุดมุ่งหมายของการสอน มรรคศึกษา ด้านเนื้อหา มรรคศึกษา ด้านคุณสมบัติของผู้สอน มรรคศึกษา ด้านการจัดและดำเนินการสอน มรรคศึกษา ด้านกิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผลการสอน มรรคศึกษา และด้านความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรรคศึกษา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ จำนวน 600 ชุด ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนทั้งสิ้น 575 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.80

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส/พีซี (SPSS/PC) คำนวณหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี ตุกี (เอ) [Tukey (a)] และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับร้อยละ เที่ยงของผู้ตอบแบบสอบถามปรากฏดังในตารางที่ 1

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูสุศึกษาาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อมรรคศึกษา ดังปรากฏในตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 19

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับมรรคศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามแยกตาม เพศ

ข้อความ	เพศ					
	ชาย		หญิง		รวม	
	(N=351)		(N=224)		(N=575)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	351	61.04	224	38.96	575	100.00
2. อายุ						
20-24 ปี	3	0.52	5	0.87	8	1.39
25-29 ปี	58	10.09	50	8.69	108	18.80
30-34 ปี	173	30.09	99	17.21	272	47.30
35-39 ปี	84	14.61	55	9.57	139	24.18
40-44 ปี	19	3.30	7	1.21	26	4.51
45-49 ปี	6	1.04	5	0.87	11	1.91
50-60 ปี	8	1.39	3	0.52	11	1.91
3. ศาสนา						
พุทธ	342	59.48	217	37.74	559	97.22
คริสต์	2	0.35	4	0.69	6	1.04
อิสลาม	7	1.21	3	0.52	10	1.74
อื่นา	0	0.00	0	0.00	0	0.00
4. วุฒิทางการศึกษา						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	23	4.00	11	1.91	34	5.91
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	312	54.26	192	33.39	504	87.65
สูงกว่าปริญญาตรี	16	2.78	21	3.65	37	6.43

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	เพศ					
	ชาย		หญิง		รวม	
	(N=351)		(N=224)		(N=575)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ภูมิหลังการศึกษาหรือวิชาเอก/โทที่ศึกษา						
วิชาเอก/โท สตรีศึกษา	184	32.00	141	24.52	325	56.52
วิชาเอก/โท พลศึกษา	135	23.48	41	7.13	176	30.61
วิชาเอก/โท อื่นๆ	32	5.57	42	7.30	74	12.87
6. ประสบการณ์ในการสอนทั้งหมด						
น้อยกว่า 5 ปี	22	3.83	26	4.52	48	8.35
5-10 ปี	138	24.00	94	16.35	232	40.35
มากกว่า 10 ปี	191	33.22	104	18.08	295	51.30
7. ระยะเวลาที่สอนวิชาสตรีศึกษาในระดับ						
มัธยมศึกษาตอนปลาย						
1-3 ปี	87	15.10	70	12.20	157	27.30
4-6 ปี	103	17.90	62	10.80	165	28.70
7-9 ปี	75	13.04	50	8.70	125	21.74
10-12 ปี	62	10.80	30	5.20	92	16.00
13-15 ปี	14	2.43	10	1.74	24	4.17
15 ปีขึ้นไป	10	1.74	2	0.35	12	2.09
8. การมีประสบการณ์เกี่ยวกับ เรื่องความ						
ตายของบุคคลอื่น (ในช่วงระยะเวลา						
6 เดือนที่ผ่านมา)						
เคย	298	51.82	182	31.65	480	83.48
ไม่เคย	53	9.22	42	7.30	95	16.52

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	เพศ					
	ชาย		หญิง		รวม	
	(N=351)		(N=224)		(N=575)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. การมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องความ						
ตายของบุคคลอื่นผู้ตายเกี่ยวข้องกับในฐานะ						
พ่อ	28	4.87	27	4.69	55	9.56
แม่	12	2.09	6	1.04	18	3.13
พี่/น้อง	14	2.43	7	1.22	21	3.65
สามี/ภรรยา	2	0.35	3	0.52	5	0.87
ญาติสนิทในครอบครัว	106	18.43	65	11.30	171	29.74
เพื่อน	66	11.48	41	7.13	107	18.61
สัตว์เลี้ยง	37	6.44	18	3.13	55	9.57
อื่นๆ	141	24.50	83	14.40	224	38.96
10. การคิดถึงความตายของตนเอง						
บ่อยครั้ง	45	7.82	43	7.48	88	15.30
นานๆ ครั้ง	216	37.56	141	24.52	357	62.08
ไม่เคยคิด	90	15.65	40	6.96	130	22.61
11. การคิดถึงความตายของญาติสนิทและ						
ผู้ใกล้ชิด						
บ่อยครั้ง	49	8.52	54	9.39	103	17.91
นานๆ ครั้ง	238	41.39	135	23.48	373	64.87
ไม่เคยคิด	64	11.13	35	6.09	99	17.22

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ครูสุศึกษาเป็นเพศชายร้อยละ 61.04 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 38.96 ครูสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 47.30 ปี อายุระหว่าง 30-34 ปี รองลงมาร้อยละ 24.18 ปี อายุระหว่าง 35-39 ปี และร้อยละ 18.80 ปีอายุระหว่าง 25-29 ปี ร้อยละ 97.22 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 87.65 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 6.43 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มีเพียงร้อยละ 5.91 เท่านั้น ที่สำเร็จการศึกษา ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 56.25 ของครูสุศึกษาเรียนวิชาเอกหรือโทสุศึกษา ร้อยละ 30.61 เรียนวิชาเอกหรือโทพลศึกษา และร้อยละ 12.87 เรียนวิชาเอกหรือโทในสาขา อื่นร้อยละ 51.30 ของครูสุศึกษามีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี รองลงมาร้อยละ 40.35 ปี ประสบการณ์การสอน 5-10 ปี และร้อยละ 8.35 มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี ระยะเวลาที่สอนวิชาสุศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระยะเวลามากที่สุดคือ 4-6 ปี ร้อยละ 28.70 รองลงมาคือ 1-3 ปี ร้อยละ 27.30 และสอนมานาน 7-9 ปี ร้อยละ 21.74 ร้อยละ 83.48 เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องความตายของบุคคลอื่นฯ และร้อยละ 16.52 ไม่ เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องความตายของบุคคลอื่นฯ โดยร้อยละ 38.96 ผู้ตายเกี่ยวข้องกับ ฐานะ เป็นคนอื่น รองลงมาร้อยละ 29.74 ผู้ตายเกี่ยวข้องกับฐานะญาติสนิทในครอบครัว และ ร้อยละ 18.61 เกี่ยวข้องในฐานะเพื่อน การคิดถึงความตายของตนเองครูสุศึกษาส่วนใหญ่ คิดถึงนานา ครั้งร้อยละ 62.08 รองลงมาร้อยละ 22.61 ไม่เคยคิดถึงความตาย และร้อยละ 15.30 คิดถึงความตายบ่อยครั้ง ส่วนการคิดถึงความตายของญาติสนิทและผู้ใกล้ชิด ร้อยละ 64.87 คิดถึงนานา ครั้ง ร้อยละ 17.91 และร้อยละ 17.22 คิดถึงบ่อยครั้งและไม่เคยคิดถึงเลย ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อมรณศึกษา โดยส่วนรวมและรายข้อ โดยจำแนกตามตัวแปร

1. เพศ
2. ประสบการณ์การสอน
3. ภูมิหลังการศึกษา

ในตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 19 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 มัชฌิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาด้าน
จุดมุ่งหมายของการสอนมรณศึกษา และการ เปรียบเทียบความคิดเห็นด้าน
จุดมุ่งหมายของการสอนมรณศึกษาของครูสุศึกษาจำแนกตาม เพศ

ลำดับที่	จุดมุ่งหมายของการสอนมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
		(N=351) (N=224) (N=575)						
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
เพื่อให้ผู้เรียน								
1.	เห็นคุณค่าและความสำคัญของชีวิตอย่างถูกต้อง	4.34	0.70	4.34	0.70	4.34	0.70	0.00
2.	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของความตาย	4.18	0.79	4.16	0.69	4.17	0.76	0.06
3.	มีความรู้และเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนสามารถนำแบบปฏิบัติให้มีชีวิตยืนยาวอย่างมีความสุข	4.60	0.65	4.58	0.61	4.59	0.63	0.22
4.	มีความรู้ ความเข้าใจถึงอาการและอาการแสดงของบุคคลเมื่ออยู่ในภาวะใกล้ตาย	3.84	0.89	3.89	0.87	3.86	0.89	0.53
5.	เข้าใจปัญหาต่างๆ ในสังคมที่อาจเกิดขึ้นหลังความตาย และสามารถป้องกันแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.09	0.87	4.01	0.84	4.06	0.84	1.04
6.	มีความรู้ความเข้าใจถึงเกณฑ์การตัดสินใจความตายในทางการแพทย์และทางกฎหมาย	3.86	0.89	3.93	0.82	3.89	0.86	0.97

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับที่	จุดมุ่งหมายของการสอนมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสขศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		(N=351)		(N=224)		(N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
7.	มีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติ ได้ถูกต้องตามกฎหมาย ลัทธิ ประเพณี ศาสนา เมื่อมีความ ตายเกิดขึ้น	4.09	0.83	4.20	0.71	4.14	0.79	2.54
8.	เข้าใจและสามารถวิเคราะห์ แนวคิดและความเชื่อต่างๆ เกี่ยวกับความตายได้อย่าง เหมาะสม	3.63	0.87	3.74	0.81	3.67	0.85	2.08
9.	ตระหนักถึงความสำคัญของการ เตรียมตัวที่จะ เผชิญกับความตาย ทั้งของตนเองและผู้อื่น	3.82	0.98	3.92	0.91	3.86	0.95	1.61
10.	ไม่ประมาทในเรื่องความตาย และไม่ละเลยที่จะทำความดี เมื่อมีชีวิตอยู่	4.45	0.76	4.54	0.69	4.49	0.73	1.75
11.	เพื่อถ่ายทอดความรู้ ทัศนคติ เกี่ยวกับความตายต่อผู้อื่นอย่าง เหมาะสม	3.87	0.87	3.94	0.83	3.89	0.85	0.81

$p < .05$ (.05 $F_{1,573} = 3.84$)

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ครูสุขศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านจุดมุ่งหมายของการสอนมรณศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ แต่เห็นด้วยอย่างยิ่งในข้อ 3 คือ การทำให้ผู้เรียนมีความรู้ และเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้มีชีวิตยืนยาวอย่างมีความสุข

เมื่อ เปรียบ เทียบความคิดเห็นด้านจุดมุ่งหมายของการสอนมรณศึกษาระหว่างครูสุขศึกษาเพศชาย และครูสุขศึกษาเพศหญิง โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสุขศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 มัชฌิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุบศึกษาด้าน
เนื้อหาหมวดศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านเนื้อหาของครูสุบศึกษา
จำแนกตาม เพศ

ลำดับที่	เนื้อหาหมวดศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุบศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		(N=351)		(N=224)		(N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
มรณศึกษาที่บรรจุในหลักสูตรควรประกอบด้วยเนื้อหา								
1.	ธรรมชาติของชีวิต ความหมาย ของการเกิดและการตาย	4.39	0.76	4.40	0.70	4.39	0.73	0.03
2.	สาเหตุของการตาย	4.35	0.78	4.23	0.73	4.30	0.76	3.40
3.	การดูแลสุขภาพเพื่อให้มีชีวิต ยืนยาวอย่างมีความสุข	4.66	0.62	4.59	0.61	4.64	0.62	1.63
4.	อาการและอาการแสดงของ บุคคลที่อยู่ในภาวะใกล้ตาย และผู้ใกล้ชีวิต	3.98	0.91	4.03	0.87	4.00	0.89	0.33
5.	การช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในภาวะ ใกล้ตายและผู้ใกล้ชีวิต	4.23	0.79	4.24	0.72	4.23	0.76	0.04
6.	เกณฑ์ตัดสินความตายทาง การแพทย์และทางกฎหมาย	4.00	0.89	3.92	0.81	3.97	0.87	1.13
7.	การสูญเสียเมื่อมีความตาย เกิดขึ้น	4.09	0.84	4.13	0.74	4.10	0.80	0.29
8.	ปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ในสังคมอันสืบเนื่องมาจาก ความตาย	4.19	0.79	4.27	0.71	4.22	0.77	1.66
9.	การประกันชีวิต	4.02	0.94	3.94	0.92	3.99	0.93	0.99

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหาหมวดศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		(N=351)		(N=224)		(N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
10.	กฎหมายเกี่ยวกับครอบครัวและ มรดกกฎหมายเงินทุนทดแทน	4.25	0.76	4.25	0.69	4.25	0.73	0.00
11.	การจัดการศพทางกฎหมาย	4.12	0.81	4.09	0.80	4.11	0.80	0.11
12.	การจัดการศพทางประเพณี วัฒนธรรมลัทธิศาสนาต่างๆ	4.17	0.83	4.19	0.73	4.18	0.79	0.07
13.	แนวคิดต่างๆ ด้านศาสนา เกี่ยวกับการเกิดและการตาย	3.89	0.86	3.98	0.77	3.92	0.82	1.69
14.	ความเชื่อและความเข้าใจผิด เกี่ยวกับความตาย	3.99	0.82	3.99	0.82	3.99	0.82	0.00
15.	สังคมไทยกับเรื่องความตาย	4.01	0.83	4.00	0.84	4.01	0.83	0.01
16.	การดำเนินการการบริจาคน อวัยวะและอวัยวะร่างกายให้ โรงพยาบาล	4.19	0.88	4.23	0.80	4.21	0.85	0.28
17.	การเตรียมพร้อมสำหรับความ ตายของตนเองและบุคคลใกล้ชิด	3.84	1.04	4.09	0.80	3.94	0.97	10.01*

* $p < .05$ (.05 $F_{1,573} = 3.84$)

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ครูสุขศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านเนื้อหา
มรณศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ แต่เห็นด้วยอย่างยิ่งในข้อ 3 คือ เรื่องเนื้อหา
มรณศึกษาที่บรรจุในหลักสูตรควรประกอบด้วย เรื่องการดูแลสุขภาพ เพื่อให้มีชีวิตยืนยาวอย่างมีความสุข

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านเนื้อหา มรณศึกษา ระหว่างครูสุขศึกษา เพศชายและ เพศ
หญิง โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูสุขศึกษาทั้ง เพศชายและ เพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น เรื่องการเตรียมพร้อมสำหรับความตายของตนเอง
และบุคคลใกล้ชิด ซึ่งพบว่าครูสุขศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยครูสุขศึกษา เพศหญิงมีความเห็นด้วย ใน เรื่องการ เตรียมพร้อมสำหรับความตายของตนเองและ
บุคคลใกล้ชิด มากกว่าครูสุขศึกษา เพศชาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 มัชฌิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาด้าน
คุณสมบัติของผู้สอนมรณศึกษา และการ เปรียบ เทียบความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของผู้สอน
มรณศึกษาของครูสุศึกษา จำแนกตาม เพศ

ลำดับที่	คุณสมบัติของผู้สอนมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
	ผู้สอนมรณศึกษาควรมีคุณสมบัติดังนี้							
1.	มีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้ง ใน เรื่องมรณศึกษา	4.31	0.84	4.35	0.78	4.32	0.81	0.34
2.	เห็นคุณค่า ความสำคัญ และ ศรัทธาใน เรื่องมรณศึกษา	4.13	0.75	4.21	0.74	4.16	0.75	1.40
3.	ได้ผ่านการอบรมเกี่ยวกับ มรณศึกษา	4.16	0.99	4.20	1.00	4.18	0.99	0.20
4.	สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง เข้าใจง่าย และ เหมาะสมใน การสื่อสาร	4.30	0.74	4.35	0.69	4.32	0.73	0.59
5.	ต้องเข้าใจภาวะวิกฤตพร้อมที่ จะให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับ เรื่องความตาย	4.12	0.79	4.13	0.74	4.13	0.77	0.05
6.	มีเทคนิคในการให้คำปรึกษาและ รู้หลักในการแก้ปัญหา	4.32	0.73	4.38	0.71	4.34	0.72	0.96
7.	สามารถควบคุมความรู้สึกได้	4.23	0.81	4.23	0.79	4.23	0.80	0.00
8.	มีความรู้ในเรื่องแหล่งบุคลากร ในการให้ความรู้และจัดการ เกี่ยวกับความตาย	4.12	0.81	4.17	0.86	4.14	0.83	0.53

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	คุณสมบัติของผู้สอนมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
9.	เป็นคนช่างสังเกต เข้าใจ							
	ผู้เรียน	4.21	0.73	4.24	0.76	4.22	0.74	0.13
10.	มีความสามารถและเข้าใจ							
	การประเมินผลและวิธีสอน	4.27	0.73	4.29	0.74	4.28	0.73	0.18
11.	มีลักษณะของนักวิชาการ	3.81	0.89	3.82	0.82	3.81	0.87	0.02
12.	มีพื้นฐานความรู้ที่ตื้นดำน							
	การวิจัย	3.75	0.89	3.76	0.86	3.76	0.88	0.02
13.	มีอายุมาก	2.75	1.04	2.61	0.99	2.69	1.02	2.64
14.	ควรมีประสบการณ์และทักษะใน							
	การสอน	4.14	0.77	4.01	0.79	4.09	0.78	3.57
15.	ควรเป็นครูสุศึกษา	3.19	1.16	3.26	1.13	3.22	1.15	0.59

$p < .05$ (.05 $F_{1, 573} = 3.84$)

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ครูสุศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของผู้สอนมรณศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ แต่ไม่แน่ใจในข้อ 13 เรื่องผู้สอนมรณศึกษาควรเป็นผู้มีอายุมาก และข้อ 15 เรื่องผู้สอนมรณศึกษาควรเป็นครูสุศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของผู้สอนมรณศึกษา ระหว่างครูสุศึกษาเพศชายและครูสุศึกษาเพศหญิง โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูสุศึกษาเพศชายและครูสุศึกษาเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมรณศึกษาด้านคุณสมบัติของผู้สอนมรณศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 มัชฌิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาด้านการจัดการและดำเนินการสอนมรณศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการจัดและดำเนินการสอนมรณศึกษาของครูสุศึกษา จำแนกตามเพศ

ลำดับที่	การจัดและดำเนินการสอนมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
การจัดและดำเนินการสอนมรณศึกษาควรจะ								
1.	จัดสอนมรณศึกษาโดยแยกออกมา							
	เป็นวิชาโดยเฉพาะ	3.27	1.20	3.16	1.19	3.22	1.19	1.04
2.	จัดสอนมรณศึกษาโดยสอดแทรก							
	บางส่วนเข้าในวิชาสุศึกษา	3.80	1.03	3.73	1.03	3.77	1.03	0.63
3.	จัดสอนมรณศึกษาโดยสอดแทรก							
	บางส่วนเข้าในวิชาอื่นๆ เช่น							
	วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา							
	เป็นต้น	3.70	0.99	3.71	1.07	3.71	1.02	0.02
4.	จัดสอนมรณศึกษาแบบบูรณาการ	3.49	0.88	3.51	0.93	3.50	0.90	0.09
5.	เริ่มสอนมรณศึกษาตั้งแต่ชั้น							
	ประถมศึกษาตอนต้น	2.64	1.24	2.60	1.20	2.63	1.23	0.15
6.	เริ่มสอนมรณศึกษาตั้งแต่ชั้น							
	ประถมศึกษาตอนปลาย	2.66	1.15	2.72	1.12	2.68	1.14	0.35
7.	เริ่มสอนมรณศึกษาตั้งแต่ชั้น							
	มัธยมศึกษาตอนต้น	3.28	1.20	3.25	1.17	3.27	1.19	0.09
8.	เริ่มสอนมรณศึกษาตั้งแต่ชั้น							
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.50	1.27	3.50	1.16	3.50	1.23	0.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	การจัดและดำเนินการ สอนมรรคศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุขศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		(N=351)		(N=224)		(N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
9.	เริ่มสอนมรรคศึกษาในระดับ อุดมศึกษา	3.28	1.36	3.21	1.25	3.25	1.32	0.30
10.	โรงเรียนควรคำนึงถึงความ พร้อมด้านต่างๆ เช่น หลักสูตร ครูผู้สอน ก่อนที่จะจัดและดำเนิน การสอนในมรรคศึกษา	4.38	0.79	4.42	0.77	4.39	0.78	0.35

$p < .05$ (.05 $F_{1, 573} = 3.84$)

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ครูสุขศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านการจัดและดำเนินการสอนมรรคศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วย 5 ข้อ คือ ข้อ 2, 3, 4, 8, 10 แต่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจ 5 ข้อ คือ 1, 5, 6, 7, 9

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการจัด และดำเนินการสอนมรรคศึกษาระหว่างครูสุขศึกษาเพศชายและครูสุขศึกษาเพศหญิง โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสุขศึกษาเพศชายและครูสุขศึกษาเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมรรคศึกษาด้านการจัดและดำเนินการสอนมรรคศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 มีขมิ้ม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาด้านกิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผลของการสอนมรณศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านกิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผลของการสอนมรณศึกษาของครูสุศึกษา จำแนกตามเพศ

ลำดับที่	กิจกรรม สื่อการสอน และ การวัดผล	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา						F
		เพศชาย (N=351)		เพศหญิง (N=224)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
กิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผลมรณศึกษา								
ควรจะ								
1.	การสอนมรณศึกษาควรจัดให้มี การสอนแบบบทบาทสมมติ สร้าง สถานการณ์เกี่ยวกับความตายขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ดีขึ้น	3.43	1.04	3.47	0.96	3.45	1.01	0.25
2.	เชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับ มรณศึกษามารบรรยายประกอบ บทเรียนบางบทหรือจัดการบรรยาย พิเศษในโรงเรียน	4.26	0.71	4.12	0.75	4.20	0.73	4.81
3.	การศึกษานอกสถานที่ เช่น พา นักเรียนไปสุสานไปร่วมงานศพ ตามโอกาสที่เหมาะสมจะช่วย ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงใน การเรียนมรณศึกษา	3.79	1.01	3.80	0.95	3.79	0.98	0.03

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม สื่อการสอน และ การวัดผล	ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
4.	ควรจัดให้มีการอภิปรายเพื่อให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้แลกเปลี่ยน เปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ เกี่ยวกับมรดกศึกษา	4.12	0.72	4.09	0.67	4.11	0.70	0.15
5.	การเล่าเรื่องจากข่าวหรือชีวิต และประสบการณ์จริงเกี่ยวกับ ความตายจะช่วยให้ นักเรียน เข้าใจ บทเรียนมรดกศึกษาง่ายขึ้น	4.13	0.79	4.17	0.72	4.15	0.76	0.30
6.	ควรมีตำรามรดกศึกษาหรือเอกสาร ที่เกี่ยวกับมรดกศึกษาไว้ในห้องสมุด เพื่อใช้ศึกษาค้นคว้า	4.35	0.74	4.30	0.77	4.33	0.75	0.64
7.	ในการสอนมรดกศึกษาควรใช้สื่อ หรือวัสดุอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม ประกอบการสอน เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ วิดีโอ แผนภูมิ เป็นต้น	4.34	0.81	4.31	0.77	4.33	0.79	0.21
8.	การวัดและประเมินผลการสอน มรดกศึกษา ควรประเมินร่วมหรือ แฝงไปในขณะทำการสอนตั้งแต่ต้น จนจบบทเรียน	4.04	0.80	4.04	0.77	4.04	0.79	0.00
9.	ควรประเมินโดยทดสอบด้วย แบบทดสอบในตอนท้ายของ บทเรียนนั้นๆ	3.77	0.90	3.82	0.84	3.79	0.88	0.38

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม สื่อการสอน และ การวัดผล	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
		(N=351)		(N=224)		(N=575)		
10.	ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ ประเมินผู้สอนในด้านต่างๆ ซึ่ง ผู้เรียนเห็นว่าไม่มีประโยชน์ต่อ ผู้เรียน	3.80	0.99	3.80	0.90	3.80	0.95	0.00
11.	ควรมีการวัดผลก่อนเริ่มสอน เพื่อทราบพื้นฐานและประสบการณ์ ของผู้เรียน	4.11	0.80	4.14	0.81	4.12	0.80	0.16
12.	ควรประเมินผลโดยวิธีสัมภาษณ์ สนทนา ชักถาม	3.90	0.83	3.79	0.78	3.86	0.81	2.67
13.	หลังมีการทดสอบเพื่อวัดและ ประเมินผลแล้วครูควรเฉลย ข้อทดสอบทันที จะช่วยให้ผู้ถูก ทดสอบได้เรียนรู้ และรู้ข้อบกพร่อง ของตนเองจากแบบทดสอบด้วย	3.93	0.90	3.93	0.88	3.93	0.89	0.00

$p < .05$ (.05 $F_{1, 573} = 3.84$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ครูสุขศึกษาโดยส่วนร่วมมีความคิดเห็นด้านกิจกรรม
สื่อการสอน และการวัดผลของการสอนมรณศึกษาอยู่ในระดับ เห็นด้วยทุกข้อ แต่ไม่แน่ใจในข้อ 1
เรื่องการสอนมรณศึกษาควรจัดให้มีการสอนแบบบทบาทสมมติ สร้างสถานการณ์เกี่ยวกับความตายขึ้น
เพื่อให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านกิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผลของการสอน
มรณศึกษาระหว่างครูสุขศึกษาเพศชายและครูสุขศึกษาเพศหญิง โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครู
สุขศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 มัชฌิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาด้าน
ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู
สุศึกษาด้านความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษา จำแนกตาม เพศ

ลำดับที่	ความคิดเห็นทั่วไป เกี่ยวกับมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		(N=351)		(N=224)		(N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1.	สถาบันศาสนาควรมีส่วนร่วมใน การสอนมรณศึกษาในโรงเรียน ตามโอกาสอันควร	4.24	0.69	4.24	0.68	4.24	0.69	0.00
2.	สื่อมวลชนควรมีส่วนช่วยให้ ประชาชนเห็นความสำคัญของ มรณศึกษา และมีทัศนคติที่ดีต่อ การเตรียมตัวเพื่อเผชิญความ ตาย	4.05	0.78	4.08	0.73	4.06	0.76	0.14
3.	มรณศึกษา มีความสำคัญต่อการ ดำเนินชีวิต ควรนำมาสอนใน โรงเรียน เพื่อช่วยให้การ ดำเนินชีวิตมีประสิทธิภาพขึ้น	4.11	0.84	4.06	0.80	4.09	0.82	0.45
4.	บ้านควรทำหน้าที่ช่วยสนับสนุน การสอนมรณศึกษา	3.78	0.91	3.70	0.85	3.75	0.89	1.32
5.	มรณศึกษาจะช่วยให้ เข้าใจชีวิตว่า เราอาจยึดความตายได้เสมอ	3.72	0.95	3.62	0.96	3.68	0.96	1.34
6.	การเรียนรู้เกี่ยวกับมรณศึกษา เพื่อไม่ให้คิดถึงความแก่ ความตายอีกต่อไป	3.08	1.15	3.01	1.09	3.05	1.13	0.50

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นทั่วไป เกี่ยวกับมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา						F
		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		
		(N=351)		(N=224)		(N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
7.	การเรียนรู้และเข้าใจมรณศึกษา เพื่อยอมรับว่าความตายอาจ เกิดขึ้นได้เสมอ เพราะเป็นสิ่งไม่ แน่นอน	4.23	0.87	4.22	0.80	4.22	0.85	0.00
8.	มรณศึกษาจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เตรียมพร้อมสำหรับ เผชิญกับการ เปลี่ยนแปลงของชีวิตในอนาคต	4.23	0.87	4.20	0.73	4.21	0.75	0.09
9.	โรงเรียนควรมีกิจกรรมพิเศษ เกี่ยวกับมรณศึกษา เพื่อให้ความรู้ แก่บุคลากรทั่วไปในโรงเรียน	3.84	0.83	3.83	0.85	3.84	0.84	0.00
10.	สถาบันฝึกหัดครูควรจัดการสอน เรื่องวิธีสอนมรณศึกษาเข้าไว้ใน หลักสูตรด้วย	4.04	0.89	4.04	0.84	4.04	0.87	0.01

$p < .05$ (.05 $F_{1, 573} = 3.84$)

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ครูสุศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านความ
คิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษาอยู่ในระดับ เห็นด้วยทุกข้อ และไม่แน่ใจในข้อ 6 เรื่องการเรียนรู้
เกี่ยวกับมรณศึกษาเพื่อไม่ให้คิดถึงความแก่ ความตายอีกต่อไป

เมื่อ เปรียบ เทียบความคิดเห็นด้านความคิดเห็นทั่วไป เกี่ยวกับมรณศึกษา ระหว่างครู
สุศึกษาเพศชายและครูสุศึกษาเพศหญิง โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสุศึกษาทั้งเพศชาย
และ เพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 คำมีขณิณ เลขคณิตและส่วน เบียง เบนมาตรฐานของความคิด เห็นของครูสุบศึษาด้าน
จุดมุ่งหมายของการสอนมรรคศึษาและการ เปรียบ เทียบความคิด เห็นด้านจุดมุ่งหมาย
ของการสอนมรรคศึษาของครูสุบศึษา ที่มีประสบการณ้การสอนตางกัน

ลำดับที่	จุดมุ่งหมาย ของการสอน มรรคศึษา	ความคิด เห็นของครูสุบศึษา								F
		ประสบการณ้การสอน								
		น้อยกว้า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
เพื่อหาให้ผู้เรียน :										
1.	เห็นคุณค่าและ ความสำคัญของ ชีวิตอย่างถูกต้อง	4.54	0.68	4.36	0.67	4.28	0.73	4.34	0.70	3.20*
2.	มีความรู้ ความ เข้าใจ เกี่ยวกับ สาเหตุของ ความตาย	4.19	0.94	4.19	0.71	4.15	0.77	4.17	0.76	0.16
3.	มีความรู้และ เห็น ความสำคัญของ การดูแลสุขภาพ ทั้งร่างกายและ จิตใจ ตลอดจน สามารถนำไป ปฏิบัติ เพื่อให้มี ชีวิตยืนยาวอย่าง มีความสุข	4.50	0.77	4.60	0.59	4.60	0.64	4.59	0.63	0.53

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลำดับที่	จุดมุ่งหมาย ของการสอน ภรณศีกษา	ความคิดเห็นของครูสขศีกษา								F
		ประสพการณ้การสสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
4.	ม้ความร้ ความ เข้าใจถึงอาการ และอาการแสดง ของบุคคล เม้ออยู่ ในภาวะใกล้ตาย	3.91	0.87	3.83	0.89	3.87	0.89	3.86	0.89	0.29
5.	เข้าใจปัญหาต่างๆ ในสังคมที่อาจเกดข้ัน หลังความตาย และ สามารถบ้องกัน แก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ อย่างเหมาะสม	4.04	0.92	4.06	0.84	4.06	0.87	4.06	0.86	0.01
6.	ม้ความร้ความ เข้าใจถึงเกณฑ์ การตัดสินความ ตายในทางการ แพทย์และทาง กฎหมาย	3.81	0.96	3.93	0.85	3.87	0.86	3.89	0.86	0.45

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลำดับที่	จุดมุ่งหมาย ของการสอน ภรรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
7.	มีความรู้ความ เข้าใจและปฏิบัติ ได้ถูกต้องตาม กฎหมาย ลัทธิ ประเพณี ศาสนา เมื่อมีเกิดขึ้น	4.08	1.09	4.17	0.77	4.12	0.73	4.14	0.78	0.40
8.	เข้าใจและสามารถ วิเคราะห์แนวคิดและ ความเชื่อต่างๆ เกี่ยวกับความ ตายได้อย่าง เหมาะสม	3.69	1.01	3.65	0.83	3.69	0.82	3.67	0.85	0.16
9.	ตระหนักถึงความ สำคัญของการ เตรียมตัวที่จะ เผชิญกับความตาย ทั้งของตนเอง และผู้อื่น	3.71	1.20	3.81	0.94	3.93	0.92	3.86	0.95	1.74

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลำดับที่	จุดมุ่งหมาย ของการสอน ภรณศีกษา	ความคิดเห็นของครูสขศีกษา								F
		ประสภการณการสสอน								
		นอຍกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
10.	ไม่ประมาทใน เรื่องความตาย และไม่ละ เลยที่ จะทาความดี เมื่อมีชีวิตอยู่	4.40	1.03	4.49	0.71	4.49	0.69	4.49	0.73	0.39
11.	เพือถ่ายทอด ความรู้ ทศนคติ เกี่ยวกับความตาย ต่อผู้อื่นอย่าง เหมาะสม	3.81	1.00	3.85	0.86	3.95	0.82	3.90	0.85	1.01

* $p < .05$ (.05 $F_{2, 572} = 3.00$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ครูสุขศึกษาโดยส่วนร่วมมีความคิดเห็นด้านจุดมุ่งหมายของการสอนมรดกศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ แต่เห็นด้วยอย่างยิ่งในข้อ 3 คือ เรื่องให้ผู้เรียนมีความรู้และเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้มีชีวิตยืนยาวอย่างมีความสุข

เมื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านจุดมุ่งหมายของการสอนมรดกศึกษา ระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นข้อ 1 คือ เรื่องให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของชีวิต ซึ่งพบว่าครูสุขศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี ดูกี้ (เอ) พบว่าครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า และความสำคัญของชีวิตอย่างถูกต้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 มีขณิก เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาด้าน
เนื้อหา มรณศึกษา และการ เปรียบ เทียบความคิดเห็นด้าน เนื้อหาของครูสุศึกษา ที่มี
ประสบการณ์การสอนต่างกัน

ลำดับที่	เนื้อหา มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
มรณศึกษาที่บรรจุในหลักสูตรคววร										
ประกอบด้วยเนื้อหา										
1.	ธรรมชาติของชีวิต									
	ความหมายของการ									
	เกิดและการตาย	4.35	1.08	4.41	0.71	4.38	0.69	4.39	0.73	0.18
2.	สาเหตุของ									
	การตาย	4.23	1.04	4.34	0.73	4.28	0.74	4.30	0.76	0.55
3.	การดูแลสุขภาพ									
	เพื่อให้มีชีวิตยืนยาว									
	อย่างมีความสุข	4.58	0.89	4.66	0.60	4.63	0.57	4.63	0.62	0.32
4.	อาการและอาการ									
	แสดงของบุคคลที่อยู่									
	ในภาวะใกล้ตาย									
	และผู้ใกล้ชีวิต	3.96	1.07	3.94	0.91	4.05	0.84	4.00	0.89	1.07
5.	การช่วยเหลือผู้									
	ที่อยู่ในภาวะใกล้									
	ตายและผู้ใกล้ชีวิต	4.34	0.80	4.24	0.79	4.19	0.72	4.23	0.76	2.13

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหา มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสขศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี		รวม		
		(N=48)		(N=232)		(N=295)		(N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6.	เกณฑ์ตัดสินความ ตายทางการแพทย์ และทางกฎหมาย	4.10	0.81	3.95	0.88	3.96	0.86	3.97	0.86	0.63
7.	การสูญเสียเมื่อมี ความตายเกิดขึ้น	4.15	0.74	4.07	0.86	4.12	0.77	4.10	0.80	0.36
8.	ปัญหาและผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นใน สังคมอันสืบเนื่อง มาจากความตาย	4.35	0.83	4.22	0.78	4.19	0.74	4.22	0.77	0.91
9.	การประกันชีวิต	4.02	0.81	3.97	0.96	3.99	0.93	3.99	0.93	0.11
10.	กฎหมายเกี่ยวกับ ครอบครัวและมรดก กฎหมายเงินทุน ทดแทน	4.17	0.86	4.22	0.75	4.28	0.69	4.25	0.73	0.74
11.	การจัดการศพ ทางกฎหมาย	4.06	0.78	4.06	0.90	4.16	0.73	4.11	0.80	1.09
12.	การจัดการศพ ทางประเพณี วัฒนธรรม ลัทธิ ศาสนาต่างๆ	4.13	0.94	4.12	0.85	4.24	0.71	4.18	0.79	1.56

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหา มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสขศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
13.	แนวคิดต่างๆ									
	ด้านศาสนา									
	เกี่ยวกับการเกิด									
	และการตาย	3.98	0.89	3.87	0.87	3.96	0.78	3.92	0.82	0.89
14.	ความเชื่อและความ									
	เข้าใจผิดเกี่ยวกับ									
	ความตาย	4.13	0.91	3.91	0.87	4.04	0.75	3.99	0.82	2.47
15.	สังคมไทยกับเรื่อง									
	ความตาย	4.23	0.72	3.89	0.93	4.06	0.75	4.00	0.83	4.52*
16.	การดำเนินการ									
	การบริจาค									
	อวัยวะและอุทิศ									
	ร่างกายให้									
	โรงพยาบาล	4.38	0.82	4.18	0.89	4.20	0.82	4.21	0.85	1.09
17.	การเตรียมพร้อม									
	สำหรับความตาย									
	ของตนเองและ									
	บุคคลใกล้ชิด	4.00	0.97	3.87	0.98	3.98	0.97	3.94	0.97	0.93

* $p < .05$ (.05 $F_{2, 572} = 3.00$)

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ครูสุขศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านเนื้อหา
มรดกศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ และเห็นด้วยอย่างยิ่งในข้อ 3 คือ เนื้อหา
มรดกศึกษาที่บรรจุในหลักสูตรควรประกอบด้วย เรื่องการดูแลสุขภาพเพื่อให้มีชีวิตยืนยาวอย่างมีความสุข

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านเนื้อหา มรดกศึกษา ระหว่างครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์
การสอนต่างกัน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมี
ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นข้อ 15 เรื่องมรดกศึกษาที่
บรรจุในหลักสูตรควรประกอบด้วย เรื่องสังคมไทยกับเรื่องความตาย ซึ่งพบว่ามีความคิดเห็นต่าง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีดูก็ (เอ) ครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์
การสอนน้อยกว่า 5 ปี กับครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์การสอน 5-10 ปี มีความคิดเห็นโดยส่วน
รวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนน้อย
กว่า 5 ปี มีความเห็นด้วยในเรื่องมรดกศึกษาที่บรรจุในหลักสูตรควรประกอบด้วย เรื่องสังคมไทยกับ
ความตายมากกว่าครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์การสอน 5-10 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 มีขณิก เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาด้าน
คุณสมบัติของผู้สอนมรรศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของ
ผู้สอนมรรศึกษาของครูสุศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

ลำดับที่	คุณสมบัติ ของผู้สอน มรรศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
ครูผู้สอนควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้										
1.	มีความรู้ความ เข้าใจลึกซึ้งใน เรื่องมรรศึกษา	4.21	1.03	4.41	0.76	4.27	0.81	4.32	0.81	2.59
2.	เห็นคุณค่า ความ สำคัญ และศรัทธาใน เรื่องมรรศึกษา	4.08	0.82	4.21	0.76	4.14	0.73	4.16	0.75	0.94
3.	ได้ผ่านการ อบรมเกี่ยวกับ มรรศึกษา	4.10	0.90	4.28	0.92	4.11	1.06	4.18	0.99	2.24
4.	สามารถใช้ภาษา ได้ถูกต้อง เข้าใจ ง่าย และเหมาะสม ในการสื่อสาร	4.46	0.58	4.35	0.77	4.28	0.71	4.32	0.73	1.53
5.	ต้องเข้าใจภาวะ วิกฤตพร้อมที่จะให้ ความช่วยเหลือ เกี่ยวกับ เรื่อง ความตาย	4.19	0.73	4.07	0.79	4.15	0.77	4.13	0.77	0.87

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับที่	คุณสมบัติ ของผู้สอน มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
6.	มีเทคนิคในการ ให้คำปรึกษาและ รู้หลักในการแก้ ปัญหา	4.46	0.62	4.41	0.68	4.26	0.76	4.34	0.72	3.47*
7.	สามารถควบคุม ความรู้สึกได้	4.50	0.65	4.25	0.82	4.18	0.80	4.23	0.80	3.46*
8.	มีความรู้ในเรื่อง แหล่งบุคลากร ในการให้ความรู้ และจัดการเกี่ยวกับ ความตาย	4.10	0.86	4.19	0.82	4.11	0.84	4.14	0.83	0.62
9.	เป็นคนช่างสังเกต เข้าใจผู้เรียน	4.19	0.79	4.27	0.76	4.19	0.72	4.22	0.74	0.75
10.	มีความสามารถและ เข้าใจการประเมิน ผลและวิธีสอน	4.27	0.74	4.34	0.73	4.22	0.72	4.28	0.73	1.77
11.	มีลักษณะของ นักวิชาการ	3.85	0.77	3.71	0.95	3.88	0.82	3.81	0.87	2.55
12.	มีพื้นฐานความรู้ที่ดี ในด้านการวิจัย	3.75	0.91	3.68	0.94	3.81	0.83	3.76	0.88	1.36
13.	มีอายุมาก	2.46	0.94	2.55	0.99	2.85	1.04	2.69	1.02	7.06*

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับที่	คุณสมบัติ ของผู้สอน มรรคศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		F
$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
14.	ควรมีประสบการณ์ และทักษะใน การสอน	4.25	0.60	4.07	0.83	4.08	0.77	4.09	0.78	1.10
15.	ควรเป็นครู สุศึกษา	3.29	1.07	3.09	1.19	3.30	1.12	3.22	1.15	2.23

* $p < .05$ (.05 $F_{2, 572} = 3.00$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ครูสุศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของผู้สอนมรณศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ และไม่แน่ใจในข้อ 13 ผู้สอนมรณศึกษาควรเป็นผู้มีอายุมาก และข้อ 15 ผู้สอนมรณศึกษาควรเป็นครูสุศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของผู้สอนมรณศึกษาระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นข้อ 6 ผู้สอนมรณศึกษาควรมีเทคนิคในการให้คำปรึกษาและรู้หลักในการแก้ปัญหา ข้อ 7 ผู้สอนมรณศึกษาควรสามารถควบคุมความรู้สึกได้ และข้อ 13 ผู้สอนมรณศึกษาควรเป็นผู้มีอายุมาก ซึ่งครูสุศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีดูก็ (เอ) พบว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องผู้สอนมรณศึกษาควรมีเทคนิคในการให้คำปรึกษา และรู้หลักในการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในเรื่องผู้สอนมรณศึกษาควรสามารถควบคุมความรู้สึกได้ ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี มีความเห็นด้วยในเรื่องผู้สอนมรณศึกษาควรสามารถควบคุมความรู้สึกได้มากกว่าครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี และในเรื่องผู้สอนมรณศึกษาควรเป็นผู้มีอายุมาก ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีความเห็นด้วยในเรื่องผู้สอนมรณศึกษาควรเป็นผู้มีอายุมากกว่าครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 5 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 มีชดิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูผู้ศึกษาด้านการจัด
และดำเนินการสอนมรณศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการจัดและ
ดำเนินการสอนมรณศึกษาของครูผู้ศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

ลำดับที่	การจัดและ ดำเนินการ สอนมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษา								
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		F
$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
การจัดและดำเนินการสอน										
มรณศึกษาควรจะ										
1.	จัดสอนมรณศึกษา โดยแยกออกมาเป็น วิชาโดยเฉพาะ	3.23	1.21	3.17	1.23	3.27	1.17	3.22	1.19	0.42
2.	จัดสอนมรณศึกษา โดยสอดแทรก บางส่วนเข้าใน วิชาสุขศึกษา	3.63	1.18	3.83	1.02	3.74	1.02	3.77	1.03	1.06
3.	จัดสอนมรณศึกษา โดยสอดแทรก บางส่วนเข้าใน วิชาอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น	3.54	1.11	3.72	1.01	3.72	1.01	3.71	1.02	0.68
4.	จัดสอนมรณศึกษา แบบบูรณาการ	3.65	1.10	3.48	0.88	3.49	0.88	3.50	0.89	0.71

ตารางที่ 11 (ต่อ)

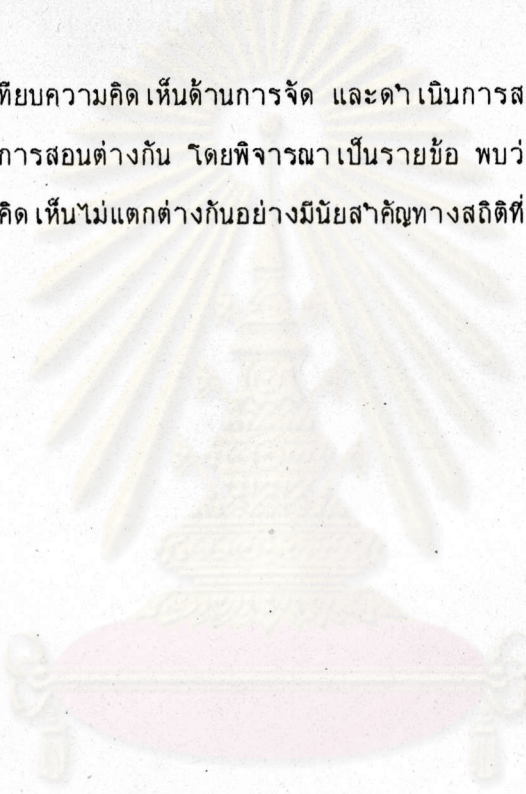
ลำดับที่	การจัดและ ดำเนินการ สอนมรรคศึกษา	ความคิดเห็นของครูสอน								F
		ประสบการณ์การสอน						รวม		
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		(N=575)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
5.	เริ่มสอนมรรคศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา									
	ตอนต้น	2.25	1.21	2.64	1.27	2.68	1.18	2.63	1.23	2.58
6.	เริ่มสอนมรรคศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา									
	ตอนปลาย	2.58	1.22	2.61	1.11	2.76	1.14	2.68	1.14	1.29
7.	เริ่มสอนมรรคศึกษา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษา									
	ตอนต้น	3.44	1.18	3.25	1.21	3.26	1.18	3.27	1.19	0.51
8.	เริ่มสอนมรรคศึกษา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษา									
	ตอนปลาย	3.48	1.22	3.43	1.30	3.55	1.17	3.50	1.23	0.67
9.	เริ่มสอนมรรคศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา	3.13	1.39	3.17	1.38	3.34	1.25	3.25	1.32	1.30
10.	โรงเรียนควรคำนึง ถึงความพร้อมด้าน ต่างๆ เช่น หลักสูตร ครูผู้สอน ก่อนที่จะจัด และดำเนินการสอน มรรคศึกษา	4.35	0.99	4.44	0.78	4.36	0.73	4.39	0.77	0.74

$p < .05$ (.05 $F_{2,572} = 3.00$)

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ครูสุศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านการจัด และดำเนินการสอนมรณศึกษาอยู่ในระดับไม่แน่ใจ แต่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย 5 ข้อคือ ข้อ 2 ควรจัดสอนมรณศึกษาโดยสอดแทรกบางส่วนเข้าในวิชาสุศึกษา ข้อ 3 ควรจัดมรณศึกษาโดย สอดแทรกบางส่วนเข้าในวิชาอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น ข้อ 4 ควรจัดสอน มรณศึกษาแบบบูรณาการ ข้อ 8 ควรเริ่มสอนมรณศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และข้อ 10 โรงเรียนควรคำนึงถึงความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น หลักสูตร ครูผู้สอน ก่อนที่จะจัดและดำเนินการ สอนมรณศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการจัด และดำเนินการสอนมรณศึกษาระหว่างครู สุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์ การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 มีขณิก เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูผู้ศึกษาด้านกิจกรรม
สื่อการสอน และการวัดผลของการสอนมรณศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็น
ด้านกิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผลของการสอนมรณศึกษาของครูผู้ศึกษาที่มี
ประสบการณ์การสอนต่างกัน

ลำดับที่	กิจกรรม การสอน สื่อการสอน และการวัด ผลมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษา								
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		F
$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1.	การอบรมศึกษา ควรจัดให้มีการ สอนแบบบทบาท สมมติ สร้าง สถานการณ์ เกี่ยวกับความ ตายขึ้น เพื่อให้ นักเรียน เกิดการ เรียนรู้ได้ดีขึ้น	3.60	1.01	3.43	1.05	3.43	0.97	3.45	1.01	0.62
2.	ควรเชิญวิทยากรที่มี ความรู้เกี่ยวกับ มรณศึกษามา บรรยายประกอบ บทเรียนบางบทหรือ จัดการบรรยายพิเศษ ในโรงเรียน	4.19	0.79	4.27	0.73	4.15	0.71	4.20	0.73	1.74

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม การสอน และการวัด ผลมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูผู้สอน								
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี		รวม		F
(N=48)	(N=232)	(N=295)	(N=575)							
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
3.	การศึกษานอก สถานที่ เช่น พา นักเรียนไปดูสถานที่ ไปร่วมงานพิธีศพ ตามโอกาสที่เหมาะสม จะช่วยผู้เรียน เกิด ประสบการณ์ตรง ในการเรียน มรณศึกษา	3.67	1.19	3.87	0.97	3.76	0.96	3.79	0.98	1.30
4.	ควรจัดให้มีการ อภิปรายเพื่อให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม และได้แลกเปลี่ยน ความรู้ประสบการณ์ กับมรณศึกษา	3.94	0.81	4.17	0.72	4.08	0.66	4.11	0.70	2.61

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม การสอน และการวัด ผลมรรคศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุบศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
5.	การเล่าเรื่องจาก ข่าวหรือชีวิตและ ประสบการณ์จริง เกี่ยวกับความตาย จะช่วยให้นักเรียน เข้าใจบทเรียน มรรคศึกษาง่ายขึ้น	4.04	0.97	4.21	0.76	4.12	0.73	4.15	0.76	1.42
6.	ควรมีตำรามรรคศึกษา หรือเอกสารที่ เกี่ยวกับมรรคศึกษา ไว้ในห้องสมุด เพื่อ ใช้ศึกษาค้นคว้า	4.33	0.81	4.35	0.79	4.31	0.71	4.33	0.75	0.22
7.	ในการสอนมรรคศึกษา ควรใช้สื่อหรือวัสดุ อุปกรณ์การสอนที่ เหมาะสมประกอบ การสอน เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ วิดีโอ แผนภูมิ เป็นต้น	4.27	0.98	4.40	0.71	4.28	0.82	4.33	0.79	1.66

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม การสอน และการวัด ผลมรดศึกษา	ความคิดเห็นของครูสขศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
8.	การวัดและ ประเมินผลการสอน มรดศึกษาควร ประเมินร่วมหรือ แฝงไปในขณะทำ การสอนตั้งแต่ต้น จนจบบทเรียน	4.23	0.86	4.02	0.79	4.02	0.78	4.04	0.79	1.54
9.	ควรประเมินโดย การทดสอบด้วย แบบทดสอบใน ตอนท้ายของ บทเรียนนั้นๆ	3.56	0.94	3.81	0.85	3.82	0.89	3.79	0.88	1.80
10.	ควรเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้ประเมิน ผู้สอนในด้านต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเห็นว่า ไม่เป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียน	3.98	0.93	3.87	0.92	3.71	0.97	3.80	0.95	2.69

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม การสอน และการวัด ผลมรรคศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุขศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
11.	ควรมีการวัดผล ก่อนเริ่มสอน มรรคศึกษาเพื่อ ทราบพื้นฐาน ประสบการณ์ ของผู้เรียน	4.25	0.86	4.21	0.76	4.03	0.82	4.12	0.80	3.73*
12.	ควรประเมินผลโดย วิธีสัมภาษณ์ สนทนาซักถาม	3.83	0.97	3.88	0.78	3.84	0.80	3.86	0.81	0.18
13.	หลังมีการทดสอบเพื่อ วัดและประเมินผลแล้ว ครูควรเฉลยข้อสอบ ทันที จะช่วยให้ผู้ถูก ทดสอบได้เรียนรู้และ รู้ข้อบกพร่องของ ตนเองจากแบบ ทดสอบด้วย	4.08	0.89	3.97	0.90	3.87	0.88	3.93	0.89	1.66

* $p < .05$ ($.05 F_{2, 572} = 3.00$)

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ครูสุขศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านกิจกรรม การสอน สื่อการสอน และการวัดผลการสอนมรรคศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ แต่ไม่แน่ใจในข้อ 1 เรื่องการสอนมรรคศึกษาควรจัดให้มีการสอนแบบบทบาทสมมติ สร้างสถานการณ์เกี่ยวกับความตาย ขึ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านกิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผลการสอนมรรคศึกษา ระหว่างครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสุขศึกษาที่มี ประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ข้อ 11 เรื่องควรมีการวัดผลก่อน เริ่มสอนมรรคศึกษา เพื่อทราบพื้นฐาน ประสบการณ์ของผู้เรียน

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีดูก็ (เอ) พบว่า ครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นในเรื่องควรมีการวัดผลก่อน เริ่มสอนมรรคศึกษา เพื่อทราบพื้นฐาน ประสบการณ์ของผู้เรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 มีขมิ้ม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูผู้ศึกษาด้านความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษาและการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษาของครูศึกษา ที่มีตามประสบการณ์การสอนต่างกัน

ลำดับที่	ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี		รวม		
		(N=48)		(N=232)		(N=295)		(N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1.	สถาบันศาสนา									
	ควรมีส่วนร่วมใน									
	การสอนมรณศึกษา									
	ในโรงเรียนตาม									
	โอกาสอันควร	4.10	0.78	4.26	0.69	4.25	0.67	4.24	0.69	1.06
2.	สื่อมวลชนควรมีส่วน									
	ช่วยให้ประชาชน									
	เห็นความสำคัญของ									
	มรณศึกษา และมี									
	ทัศนคติที่ดีต่อการ									
	เตรียมตัวเพื่อเผชิญ									
	ความตาย	4.06	0.86	4.11	0.75	4.02	0.75	4.06	0.76	1.17
3.	มรณศึกษา มีความ									
	สำคัญต่อการดำเนิน									
	ชีวิตควรนำมาสอน									
	ในโรงเรียน เพื่อ									
	ช่วยให้การดำเนิน									
	ชีวิตมีประสิทธิภาพ									
	ขึ้น	3.96	1.01	4.14	0.76	4.06	0.81	4.09	0.82	1.14

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็น ทั่วไปเกี่ยวกับ มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสขศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน						รวม		
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		(N=575)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
4.	บ้านควรทำหน้าที่ ช่วยสนับสนุนการ สอนมรณศึกษา	3.69	0.90	3.76	0.91	3.75	0.87	3.75	0.89	0.13
5.	มรณศึกษาจะช่วย ทำให้เข้าใจชีวิตว่า เราอาจยึดความ ตายได้เสมอ	3.65	1.12	3.66	0.96	3.69	0.92	3.68	0.96	0.08
6.	การเรียนรู้เกี่ยวกับ มรณศึกษาเพื่อไม่ให้ คิดถึงความแก่ ความ ตายอีกต่อไป	2.92	1.23	2.91	1.13	3.18	1.10	3.05	1.13	4.24*
7.	การเรียนรู้และ เข้าใจมรณศึกษา เพื่อยอมรับว่า ความตายอาจ เกิดขึ้นได้เสมอ เพราะ เป็นสิ่งไม่ แน่นอน	4.31	0.85	4.17	0.92	4.26	0.78	4.22	0.84	0.89

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็น ทั่วไปเกี่ยวกับ มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสขศึกษา								F
		ประสบการณ์การสอน								
		น้อยกว่า 5 ปี (N=48)		5-10 ปี (N=232)		มากกว่า 10 ปี (N=295)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
8.	มรณศึกษาจะช่วย ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เตรียมพร้อม สำหรับ เผชิญกับการ เปลี่ยนแปลงของ ชีวิตในอนาคต	4.20	0.77	4.21	0.76	4.21	0.71	4.21	0.74	0.00
9.	โรงเรียนควรมี กิจกรรมพิเศษ เกี่ยวกับมรณศึกษา เพื่อให้ความรู้แก่ บุคลากรทั่วไปใน โรงเรียน	3.71	1.03	3.89	0.79	3.81	0.84	3.84	0.84	1.32
10.	สถาบันฝึกหัดครู จัดการสอนเรื่อง วิธีสอนมรณศึกษา เข้าไว้ในหลักสูตร ด้วย	3.85	1.05	4.05	0.82	4.06	0.87	4.04	0.87	1.21

* $p < .05$ (.05 $F_{2, 572} = 3.00$)

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ครูสุศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ แต่ไม่แน่ใจในข้อ 6 เรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับมรณศึกษาเพื่อไม่ให้คิดถึงความแก่ ความตายอีกต่อไป

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษาระหว่างครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นเรื่อง การเรียนรู้เกี่ยวกับมรณศึกษาเพื่อไม่ให้คิดถึงความแก่ ความตายอีกต่อไป ซึ่งพบว่าครูสุศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีดูก็ (เอ) พบว่า ครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นในเรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับมรณศึกษา เพื่อไม่ให้คิดถึงความแก่ความตายอีกต่อไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีความเห็นด้วยในเรื่องดังกล่าวมากกว่าครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอน 5-10 ปี และครูสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาด้าน
จุดมุ่งหมายของการสอนมรณศึกษาและการ เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านจุดมุ่งหมาย
ของการสอนมรณศึกษาของครูสุศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างการศึกษาต่างกัน

ลำดับที่	จุดมุ่งหมาย ของการสอน มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นา (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	

เพื่อให้ผู้เรียน :

- เห็นคุณค่าและความ
สำคัญของชีวิตอย่าง
ถูกต้อง 4.38 0.71 4.24 0.70 4.39 0.68 4.34 0.70 2.44
- มีความรู้ ความ
เข้าใจเกี่ยวกับ
สาเหตุของ
ความตาย 4.20 0.76 4.11 0.81 4.18 0.63 4.17 0.76 0.74
- มีความรู้และ เห็น
ความสำคัญของการ
ดูแลสุขภาพทั้ง
ร่างกายและจิตใจ
ตลอดจนสามารถ
นำแบบปฏิบัติ เพื่อให้
มีชีวิตยืนยาวอย่าง
มีความสุข 4.59 0.63 4.60 0.68 4.58 0.57 4.59 0.63 0.02

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับที่	จุดมุ่งหมาย ของการสอน مرضศึกษา	ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุขศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่น ๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
4.	มีความรู้ ความ เข้าใจถึงอาการ และอาการแสดง ของบุคคล เมื่ออยู่ใน ภาวะใกล้ตาย	3.88	0.87	3.85	0.88	3.78	0.97	3.86	0.89	0.40
5.	เข้าใจปัญหาต่างๆ ในสังคมที่อาจเกิดขึ้น หลังความตาย และ สามารถป้องกัน แก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ อย่างเหมาะสม	4.08	0.89	4.07	0.81	3.92	0.82	4.06	0.86	1.14
6.	มีความรู้ความ เข้าใจถึงเกณฑ์ การตัดสินความ ตายในทางการ แพทย์และทาง กฎหมาย	3.94	0.89	3.82	0.85	3.82	0.78	3.89	0.86	1.24

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับที่	จุดมุ่งหมาย ของการสอน มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสขศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุขศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
7.	มีความรู้ความ เข้าใจและปฏิบัติ ได้ถูกต้องตาม กฎหมาย ลัทธิ ประเพณี ศาสนา เมื่อมีเกิดขึ้น	4.10	0.83	4.19	0.73	4.16	0.70	4.14	0.78	0.73
8.	เข้าใจและสามารถ วิเคราะห์แนวคิดและ ความเชื่อต่างๆ เกี่ยวกับความตายได้ อย่างเหมาะสม	3.67	0.90	3.63	0.80	3.78	0.73	3.67	0.85	0.86
9.	ตระหนักถึงความ สำคัญของการ เตรียมตัวที่จะ เผชิญกับความตาย ทั้งของตนเอง และผู้อื่น	3.89	0.96	3.80	0.95	3.89	0.96	3.86	0.95	0.60

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับที่	จุดมุ่งหมาย ของการสอน มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
10.	ไม่ประมาทใน เรื่องความตาย และไม่ละ เลยที่จะ ทำความดี เมื่อมี ชีวิตอยู่	4.46	0.76	4.47	0.72	4.64	0.63	4.49	0.73	1.79
11.	เพื่อถ่ายทอดความรู้ ทัศนคติ เกี่ยวกับ ความตายต่อผู้อื่นอย่าง เหมาะสม	3.86	0.90	3.90	0.81	4.04	0.73	3.90	0.85	1.29

$p < .05$ ($.05 F_{2, 572} = 3.00$)

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ครูสุศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านจุดมุ่งหมายของการสอนมรณศึกษาอยู่ในระดับ เห็นด้วยทุกข้อ แต่เห็นด้วยอย่างยิ่งในข้อ 3 คือ เรื่องให้ผู้เรียนมีความรู้และ เห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจตลอดจนสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้มีชีวิตยืนยาวอย่างมีความสุข

เมื่อ เปรียบ เทียบความคิดเห็น ด้านจุดมุ่งหมายของการสอนมรณศึกษาระหว่างครูสุศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างถิ่น โดยพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่าครูสุศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างถิ่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 คำนวณค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาชั้น
 เนื้อหามรณศึกษาและการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านเนื้อหามรณศึกษาของครูสุศึกษา
 ที่มีภูมิลำเนาต่างการศึกษาต่างกัน

ลำดับที่	เนื้อหา มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
มรณศึกษาที่บรรจุในหลักสูตรควร										
ประกอบด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้										
1.	ธรรมชาติของชีวิต									
	ความหมายของการ									
	เกิดและการตาย	4.45	0.71	4.35	0.74	4.27	0.82	4.39	0.73	2.35
2.	สาเหตุของการ									
	ตาย	4.32	0.79	4.32	0.67	4.15	0.84	4.30	0.76	1.70
3.	การดูแลสุขภาพ									
	เพื่อให้มีชีวิตยืนยาว									
	อย่างมีความสุข	4.64	0.65	4.65	0.54	4.58	0.62	4.63	0.62	0.33
4.	อาการและอาการ									
	แสดงของบุคคลที่อยู่									
	ในภาวะใกล้ตาย									
	และผู้ใกล้ชีวิต	4.02	0.87	4.01	0.91	3.89	0.94	4.00	0.89	0.63
5.	การช่วยเหลือผู้ที่อยู่									
	ในภาวะใกล้ตาย									
	และผู้ใกล้ชีวิต	4.24	0.78	4.26	0.74	4.15	0.72	4.23	0.76	0.55

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหา มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6.	เกณฑ์ตัดสินความ ตายทางการแพทย์ และทางกฎหมาย	4.01	0.83	3.90	0.92	3.97	0.89	3.97	0.87	1.00
7.	การสูญเสียเมื่อมี ความตายเกิดขึ้น	4.15	0.81	4.03	0.82	4.05	0.72	4.10	0.80	1.37
8.	ปัญหาและผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นใน สังคมอันสืบเนื่อง มาจากความตาย	4.26	0.76	4.16	0.78	4.19	0.75	4.22	0.77	1.09
9.	การประกันชีวิต	4.05	0.95	3.88	0.93	3.96	0.85	3.99	0.93	2.11
10.	กฎหมายเกี่ยวกับ ครอบครัวและ มรดก กฎหมาย เงินทุนทดแทน	4.25	0.78	4.26	0.67	4.26	0.66	4.25	0.73	0.01
11.	การจัดการศพ ทางกฎหมาย	4.10	0.82	4.15	0.73	4.04	0.91	4.11	0.80	0.56
12.	การจัดการศพ ทางประเพณี วัฒนธรรมลัทธิ ศาสนาต่างๆ	4.14	0.86	4.22	0.66	4.27	0.76	4.18	0.79	1.05

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหา มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
13.	แนวคิดต่างๆ ด้าน ศาสนาเกี่ยวกับ การเกิดและการ ตาย	3.92	0.86	3.89	0.77	4.00	0.79	3.92	0.82	0.45
14.	ความเชื่อและ ความเข้าใจผิด เกี่ยวกับความ ตาย	3.99	0.85	4.02	0.78	3.93	0.78	3.99	0.82	0.32
15.	สังคมไทยกับ เรื่องความตาย	3.99	0.89	4.04	0.72	3.97	0.81	4.01	0.83	0.24
16.	การดำเนินการ การบริจาคอวัยวะ และอุทิศร่างกาย ให้โรงพยาบาล	4.24	0.85	4.13	0.83	4.26	0.89	4.21	0.85	1.08
17.	การเตรียมพร้อม สำหรับความตาย ของตนเองและ บุคคลใกล้ชิด	4.01	0.93	3.78	1.01	4.00	1.02	3.94	0.97	3.26*

* $p < .05$ (.05 $F_{2, 572} = 3.00$)

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ครูสุขศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านเนื้อหา มรณศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ แต่เห็นด้วยอย่างยิ่งในข้อ 3 คือ เรื่องมรณศึกษาที่บรรจุใน หลักสูตรควรประกอบด้วยเนื้อหา เรื่องการดูและสุขภาพ เพื่อให้มีชีวิตยืนยาวอย่างมีความสุข

เมื่อ เปรียบ เทียบความคิดเห็นด้าน เนื้อหามรณศึกษาระหว่างครูสุขศึกษาที่มีภูมิลำเนา การ ศึกษาต่างกัน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูสุขศึกษาที่มีภูมิลำเนาการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น เรื่อง การเตรียมความพร้อมสำหรับ ความตายของตนเองและบุคคลใกล้ชิด ซึ่งพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีดูที (เอ) พบว่า ครูสุขศึกษามีภูมิลำเนา การศึกษาวิชาเอก/โทสุขศึกษา และครูสุขศึกษาที่มีภูมิลำเนาการศึกษาวิชาเอก/โทพลศึกษา มีความ คิดเห็นโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูสุขศึกษาที่มีภูมิลำเนาวิชา เอก/โทสุขศึกษา มีความเห็นด้วยในเรื่องการเตรียมความพร้อมสำหรับความตายของตนเอง และบุคคล ใกล้ชิดมากกว่าครูสุขศึกษาที่มีภูมิลำเนาวิชาเอก/โทพลศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 คำมีชนิม เลขคณิตและส่วน เบียง เบนมาตรฐานของความคิด เห็นของครูสุบศึกษาด้าน
คุณสมบัติของผู้สอนมรณศึกษาและการ เปรียบ เทียบความคิด เห็นด้านคุณสมบัติของผู้สอน
มรณศึกษาของครูสุบศึกษาที่มีภูมิลึงการศึกษาด่างกัน

ลำดับที่	คุณสมบัติ ของผู้สอน มรณศึกษา	ความคิด เห็นของครูสุบศึกษา								F
		วิชา เอก/โท สุบศึกษา (N=325)		วิชา เอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชา เอก/โท อื่นา (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ครูผู้สอนควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้										
1.	มีความรู้ความ เข้าใจลึกซึ้งใน เรื่องมรณศึกษา	4.34	0.82	4.30	0.79	4.32	0.85	4.32	0.81	0.10
2.	เห็นคุณค่า ความสำคัญ และศรัทธาใน เรื่อง มรณศึกษา	4.16	0.78	4.15	0.69	4.22	0.75	4.16	0.75	0.22
3.	ได้ผ่านการ อบรม เกี่ยวกับ มรณศึกษา	4.15	1.06	4.21	0.91	4.20	0.91	4.18	0.99	0.21
4.	สามารถใช้ภาษา ได้ถูกต้อง เข้าใจ ง่าย และ เหมาะสม ในการสื่อสาร	4.35	0.76	4.29	0.64	4.28	0.77	4.32	0.73	0.53
5.	ต้องเข้าใจภาวะ วิกฤตพร้อมที่จะให้ ความช่วยเหลือ เกี่ยวกับ เรื่อง ความตาย	4.08	0.79	4.21	0.77	4.11	0.69	4.13	0.77	1.57

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ลำดับที่	คุณสมบัติ ของผู้สอน มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6.	มีเทคนิคในการ ให้คำปรึกษาและ รู้หลักในการแก้ ปัญหา	4.30	0.74	4.38	0.68	4.43	0.70	4.34	0.72	1.21
7.	สามารถควบคุม ความรู้สึกได้	4.22	0.82	4.23	0.80	4.31	0.72	4.23	0.80	0.43
8.	มีความรู้ในเรื่อง แหล่งบุคลากรใน การให้ความรู้และ จัดการเกี่ยวกับ ความตาย	4.10	0.88	4.16	0.78	4.28	0.69	4.14	0.83	1.60
9.	เป็นคนช่างสังเกต เข้าใจผู้เรียน	4.21	0.77	4.22	0.72	4.28	0.65	4.22	0.74	0.30
10.	มีความสามารถ และเข้าใจการ ประเมินผลและ วิธีสอน	4.29	0.74	4.26	0.71	4.28	0.75	4.28	0.73	0.12
11.	มีลักษณะของ นักวิชาการ	3.28	0.89	3.85	0.82	3.70	0.90	3.81	0.87	0.72
12.	มีพื้นฐานความรู้ที่ดี ในด้านการวิจัย	3.72	0.93	3.82	0.79	3.76	0.86	3.76	0.88	0.66

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ลำดับที่	คุณสมบัติ ของผู้สอน หรือ คุณสมบัตินักเรียน	ความคิดเห็นของครูผู้สอน								F
		วิชาเอก/โท ผู้สอน		วิชาเอก/โท นักศึกษา		วิชาเอก/โท อื่น ๆ		รวม		
		(N=325)		(N=176)		(N=74)		(N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
13.	มีอายุมาก	2.62	1.05	2.86	0.96	2.64	1.04	2.69	1.02	3.29*
14.	ควรมีประสบการณ์ และทักษะในการ สอน	4.09	0.79	4.10	0.77	4.08	0.77	4.09	0.78	0.01
15.	ควรเป็นครู ผู้สอน	3.22	1.14	3.32	1.14	2.93	1.17	3.22	1.15	3.05*

* $p < .05$ ($.05 F_{2, 572} = 3.00$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าครูสุขศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของผู้สอนมรรคศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ แต่ไม่แน่ใจใน ข้อ 13 ผู้สอนมรรคศึกษาควรเป็นผู้มีอายุมากและข้อ 15 ผู้สอนมรรคศึกษาควรเป็นครูสุขศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของผู้สอนมรรคศึกษาระหว่างครูสุขศึกษาที่มีภูมิหลังการศึกษาต่างกัน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูสุขศึกษาที่มีภูมิหลังการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นข้อ 13 ผู้สอนมรรคศึกษาเป็นผู้มีอายุมาก และข้อ 15 สอนมรรคศึกษาควรเป็นครูสุขศึกษา ซึ่งครูสุขศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีวิตูกี (เอ) พบว่า ครูสุขศึกษามีภูมิหลังการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องผู้สอนมรรคศึกษาควรเป็นผู้มีอายุมาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูสุขศึกษาที่มีภูมิหลังการศึกษาวิชาเอก/โทพลศึกษา มีความเห็นด้วยในเรื่องผู้สอนมรรคศึกษาควรเป็นผู้มีอายุมาก มากกว่าครูสุขศึกษาที่มีภูมิหลังการศึกษาวิชาเอก/โทสุขศึกษา และในเรื่องผู้สอนมรรคศึกษาควรเป็นครูสุขศึกษา ครูสุขศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูสุขศึกษาที่มีภูมิหลังการศึกษาวิชาเอก/โทสุขศึกษามีความเห็นด้วยในเรื่องผู้สอนมรรคศึกษา ควรเป็นครูสุขศึกษามากกว่าครูสุขศึกษาที่มีภูมิหลังการศึกษาวิชาเอก/โทอื่น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 คำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาด้านการจัดการและดำเนินการสอนมรรคศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการจัดและดำเนินการสอนมรรคศึกษาของสุศึกษาที่มีภูมิหลังการศึกษาต่างกัน

ลำดับที่	การจัดและดำเนินการสอนมรรคศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		วิชาเอก/โท		วิชาเอก/โท		วิชาเอก/โท		รวม		
		สุศึกษา (N=325)		พลศึกษา (N=176)		อื่นๆ (N=74)		(N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
การจัดและดำเนินการสอน										
มรรคศึกษาควรจะ										
1.	จัดสอนมรรคศึกษา									
	โดยแยกออกมาเป็น									
	วิชาโดยเฉพาะ	3.17	1.24	3.30	1.13	3.28	1.17	3.22	1.20	0.71
2.	จัดสอนมรรคศึกษา									
	โดยสอดแทรก									
	บางส่วนเข้าใน									
	วิชาสุศึกษา	3.80	1.04	3.80	0.99	3.58	1.10	3.77	1.03	1.43
3.	จัดสอนมรรคศึกษา									
	โดยสอดแทรก									
	บางส่วนเข้าใน									
	วิชาอื่นๆ เช่น									
	วิทยาศาสตร์									
	สังคมศึกษา									
	เป็นต้น	3.74	0.99	3.64	1.04	3.70	1.07	3.71	1.02	0.65
4.	จัดสอนมรรคศึกษา									
	แบบบูรณาการ	3.49	0.90	3.54	0.87	3.46	0.97	3.50	0.90	0.29

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ลำดับที่	การจัดและ ดำเนินการ สอนมรรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุบศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุบศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นา (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
5.	เริ่มสอนมรรณศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ตอนต้น	2.64	1.24	2.61	1.20	2.62	1.25	2.63	1.23	0.04
6.	เริ่มสอนมรรณศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ตอนปลาย	2.66	1.13	2.73	1.12	2.69	1.20	2.68	1.14	0.27
7.	เริ่มสอนมรรณศึกษา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น	3.25	1.87	3.34	1.14	3.24	1.31	3.27	1.20	0.35
8.	เริ่มสอนมรรณศึกษา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย	3.50	1.22	3.51	1.22	3.45	1.28	3.50	1.23	0.08
9.	เริ่มสอนมรรณศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา	3.24	1.32	3.26	1.33	3.28	1.28	3.25	1.32	0.03
10.	โรงเรียนควรคำนึง ถึงความพร้อมด้าน ต่างๆ หลักสูตร ครูผู้สอน ก่อนที่จะจัด และดำเนินการสอน ในมรรณศึกษา	4.41	0.79	4.40	0.69	4.30	0.90	4.39	0.78	0.62

$p < .05$ ($.05 F_{2, 572} = 3.00$)

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าครูสุขศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านการจัดและดำเนินการสอนมรณศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วย 5 ข้อคือ ข้อ 2, 3, 4, 8, 10 และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจ 5 ข้อ คือ ข้อ 1, 5, 6, 7, 9

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการจัดและการดำเนินการสอนมรณศึกษา ระหว่างครูสุขศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดด้วยกัน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสุขศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดด้วยกัน มีความคิดเห็นด้านการจัดและดำเนินการสอนมรณศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 มีขณิณ เลขคณิณตและส่วน เบียง เบนมาตรฐานของควมคิณเห็นของครูสูขศึกษาต่าน
กิจกรรม สู่อการสูอน และการวัดผลของการสูอนมรณศึกษา และการเปรียบเทียบ
ควมคิณเห็นต่าน กิจกรรม สู่อการสูอน และการวัดผลของการสูอนมรณศึกษา
ของครูสูขศึกษาที่มีภูมิล่งการสูษาต่ากัน

ลำดับที่	กิจกรรม สู่อการสูอน และการวัดผล	ควมคิณเห็นของครูสูขศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สูขศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อ่นา (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1.	การสูอนมรณศึกษา									
	ควมจ้ดใจให้มีการสูอน									
	แบบบทบาทสมมติ สร้าง									
	สถานการณ้เกี่ยวกับ									
	ควมตายข้ันเพื่อให้									
	นักเรียนเกิดการเรียนรู้									
	ได้ต้ข้ัน	3.44	1.02	3.48	1.02	3.39	0.95	3.45	1.01	0.23
2.	ควมเชียววิทยาการ									
	ที่มีควมรู้เกี่ยวกับ									
	มรณศึกษามาบรรยาย									
	ประกอบบทเรียน									
	บางบท หรือจ้ดการ									
	บรรยายพิเศษใน									
	โรงเรียน	4.19	0.76	4.23	0.70	4.19	0.66	4.20	0.73	0.21

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผล	ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่น ๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
3.	การศึกษานอก สถานที่ เช่น พา นักเรียนไปดูสถานที่ ไปร่วมงานพิธีศพตาม โอกาสที่เหมาะสม จะช่วยผู้เรียนเกิด ประสบการณ์ตรงในการ เรียนมรณศึกษา	3.74	0.99	3.87	0.98	3.85	0.93	3.79	0.98	1.10
4.	ควรจัดให้มีการ อภิปรายเพื่อให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมและได้ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับ มรณศึกษา	4.12	0.71	4.10	0.68	4.07	0.75	4.11	0.70	0.22
5.	การเล่าเรื่องจาก ข่าวหรือชีวิตและ ประสบการณ์จริง เกี่ยวกับความตาย จะช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจบทเรียน มรณศึกษาง่ายขึ้น	4.17	0.78	4.14	0.76	4.08	0.68	4.15	0.76	0.38

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผล	ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6.	ควรมีตำราเรียน หรือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง มรณศึกษาไว้ใน ห้องสมุด เพื่อใช้ศึกษา ค้นคว้า	4.36	0.75	4.28	0.79	4.32	0.66	4.33	0.75	0.54
7.	ในการสอนมรณศึกษา ควรใช้สื่อหรือวัสดุ อุปกรณ์การสอนที่ เหมาะสมประกอบ การสอน เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ วิทยุอ แผนภูมิ เป็นต้น	4.28	0.85	4.39	0.72	4.38	0.73	4.33	0.79	1.14
8.	การวัดและประเมิน ผลการสอนมรณศึกษา ควรประเมินร่วมหรือ แบ่งไปในขณะทำการ สอนตั้งแต่ต้นจนจบ บทเรียน	4.03	0.79	4.06	0.73	4.03	0.95	4.04	0.79	0.10

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผล	ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่น ๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
9.	ควรประเมินโดย การทดสอบด้วย แบบทดสอบในตอน ท้ายของบทเรียน นั้น	3.80	0.89	3.79	0.87	3.77	0.90	3.79	0.88	0.04
10.	ควรเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้ประเมิน ผู้สอนในด้านต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเห็นว่า ไม่เป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียน	3.76	0.99	3.86	0.91	3.82	0.87	3.80	0.95	0.59
11.	ควรมีการวัดผลก่อน เริ่มสอนมรรคศึกษา เพื่อทราบพื้นฐาน ประสบการณ์ของ ผู้เรียน	4.10	0.83	4.11	0.74	4.23	0.81	4.12	0.80	0.98
12.	ควรประเมินผลโดย วิธีสัมภาษณ์ สนทนาซักถาม	3.84	0.84	3.88	0.77	3.89	0.77	3.86	0.81	0.21

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผล	ความคิดเห็นของครูผู้ศึกษา						F		
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่น ๆ (N=74)			รวม (N=575)	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD
13.	หลังมีการทดสอบเพื่อ วัดและประเมินผลแล้ว ครูควรเฉลยข้อสอบ ทันที จะช่วยให้ผู้ถูก ทดสอบได้เรียนรู้และ รู้ข้อบกพร่องของ ตนเองจากแบบ ทดสอบด้วย	3.94	0.92	3.93	0.87	3.85	0.84	3.93	0.89	0.33

$p < .05$ (.05 $F_{2, 572} = 3.00$)

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้ศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านกิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผลการสอนมรรคศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ แต่ไม่แน่ใจในข้อ 1 คือ เรื่อง การสอนมรรคศึกษาควรจัดให้มีการสอนแบบบทบาทสมมติ สร้างสถานการณ์เกี่ยวกับความตายขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านกิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผลการสอนมรรคศึกษา ระหว่างครูผู้ศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างถิ่น โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้ศึกษาที่มี ภูมิลำเนาต่างถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมรรคศึกษาด้านกิจกรรม สื่อการสอน และวัดผลการ สอนมรรคศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 19 มีขณิก เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสุศึกษาด้าน
ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษาและการ เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความ
คิดเห็นทั่วไป เกี่ยวกับมรณศึกษาของครูสุศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างการศึกษาต่างกัน

ลำดับที่	ความคิดเห็น ทั่วไปเกี่ยวกับ มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสุศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1.	สถาบันศาสนาควรมีส่วนร่วมในการสอนมรณศึกษาในโรงเรียนตามโอกาสอันควร	4.29	0.69	4.16	0.70	4.23	0.65	4.24	0.69	2.07
2.	สื่อมวลชนควรมีส่วนช่วยให้ประชาชนเห็นความสำคัญของมรณศึกษา และมีทัศนคติที่ดีต่อการเตรียมตัวเพื่อเผชิญความตาย	4.12	0.73	3.95	0.82	4.08	0.70	4.06	0.76	2.86
3.	มรณศึกษา มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตควรนำมาสอนในโรงเรียน เพื่อช่วยให้การดำเนินชีวิตมีประสิทธิภาพขึ้น	4.10	0.83	4.07	0.83	4.05	0.81	4.09	0.82	0.13

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็น ทั่วไปเกี่ยวกับ มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุศึกษา		วิชาเอก/โท พลศึกษา		วิชาเอก/โท อื่นๆ		รวม		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
4.	บ้านควรทำหน้าที่ช่วย สนับสนุนการสอน มรณศึกษา	3.73	0.91	3.77	0.90	3.78	0.78	3.75	0.89	0.15
5.	มรณศึกษาจะช่วยให้ เข้าใจชีวิตว่า เราอาจยึดความ ตายได้เสมอ	3.70	0.96	3.73	0.92	3.49	0.98	3.68	0.96	1.78
6.	การเรียนรู้เกี่ยวกับ มรณศึกษาเพื่อไม่ให้ คิดถึงความแก่ ความ ตายอีกต่อไป	3.03	1.14	3.11	1.14	3.00	1.05	3.05	1.13	0.35
7.	การเรียนรู้และ เข้าใจมรณศึกษา เพื่อยอมรับว่า ความตายอาจ เกิดขึ้นได้เสมอ เพราะ เป็นสิ่ง ไม่แน่นอน	4.23	0.86	4.24	0.83	4.16	0.83	4.22	0.85	0.23

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็น ทั่วไปเกี่ยวกับ มรณศึกษา	ความคิดเห็นของครูสขศึกษา								F
		วิชาเอก/โท สุขศึกษา (N=325)		วิชาเอก/โท พลศึกษา (N=176)		วิชาเอก/โท อื่นๆ (N=74)		รวม (N=575)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
8.	มรณศึกษาจะช่วย ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เตรียมพร้อม สำหรับ เผชิญกับการ เปลี่ยนแปลงของ ชีวิตในอนาคต	4.21	0.77	4.19	0.70	4.26	0.68	4.21	0.74	0.19
9.	โรงเรียนควรมี กิจกรรมพิเศษ เกี่ยวกับมรณศึกษา เพื่อให้ความรู้แก่ บุคลากรทั่วไปใน โรงเรียน	3.85	0.89	3.82	0.75	3.84	0.79	3.84	0.84	0.06
10.	สถาบันฝึกหัดครูจัด การสอน เรื่องวิธีสอน มรณศึกษาเข้าไว้ใน หลักสูตรด้วย	4.07	0.84	3.99	0.90	4.03	0.92	4.04	0.87	0.42

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า ครูสุขศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้านความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ แต่ไม่แน่ใจในข้อ 6 เรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับมรณศึกษาเพื่อไม่ให้คิดถึงความแก่ ความตายอีกต่อไป

เมื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมรณศึกษา ระหว่างครูสุขศึกษาที่มีภูมิลำเนาการศึกษาต่างกัน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูสุขศึกษาที่มีภูมิลำเนาการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เหตุผลที่ครูสุขศึกษาคิดถึงความตาย

สาเหตุที่คิดถึงความตาย

1. เพราะได้พบเห็นคนเจ็บป่วย รู้สึกสงสาร (15 คน)
2. เพราะเกิดปัญหา มีความทุกข์ ผิดหวัง เศร้า เหงา เบื่อชีวิต (22 คน)
3. เพราะไม่อยากตาย ยังมีกิเลสตัณหา ยึดมั่นในของรักทรัพย์สินสมบัติ (11 คน)
4. กลัวต้องสูญเสีย เพราะไม่มีทางได้คืน เพราะเป็นการสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ (13 คน)
5. ไปงานศพ ได้พบเห็นความตาย (43 คน)
6. ได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นหลังการตาย คิดถึงคนที่อยู่ข้างหลัง เป็นห่วง (51 คน)
7. ได้รู้เห็น เรื่องความตายจากสื่อมวลชน (36 คน)
8. คิดว่าอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้เสมอ เมื่อเดินทาง หรือมีเหตุการณ์ที่เสี่ยงต่อความตาย (20 คน)
9. เมื่อมีการพูดคุยกันโรคร้ายไข้เจ็บและความตาย (6 คน)
10. คิดว่าการตายเป็นเรื่องธรรมชาติ ทุกคนต้องตายเป็นธรรมดา หลีกหนีไม่พ้น (77 คน)
11. เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนสำหรับทุกคน ความตายเกิดได้ทุกเวลา (87 คน)
12. เมื่อไม่สบายใจ เกิดปลงในชีวิต คิดถึงความตายจะก่อให้เกิดความสบายใจ (19 คน)
13. เมื่อนึกถึงการเกิด แก่ เจ็บ ตาย (3 คน)
14. เป็นการเตรียมพร้อมสำหรับคนข้างหลัง (22 คน)
15. คิดว่าเป็นวาระสุดท้ายของชีวิต ทุกคนต้องตาย พอตายไปก็เอาอะไรไปไม่ได้ เมื่อมีชีวิตอยู่ให้เร่งสร้างความดี ไม่โลภ (15 คน)
16. เพื่อความไม่ประมาทในการดำรงชีวิต เป็นการเตือนสติ (17 คน)
17. คิดว่าความตายเป็นเรื่องของการหลุดพ้น ทำให้เป็นสุข หมดยาหน้าที่ต้องตื่นนอน (11 คน)
18. สภาพสังคมปัจจุบัน เสี่ยงกับความตายได้ง่าย (11 คน)
19. อยากรู้ว่าตายแล้วไปไหน นรกสวรรค์มีจริงหรือไม่ (17 คน)
20. เพื่อจะต้องสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตความเป็นอยู่ และวางแผนสำหรับอนาคต (11 คน)
21. คิดว่าเกิดมาทำไม ทำไมต้องตาย อะไรคือความสุข (3 คน)

22. คิดถึงความตายในแง่ที่ว่าเป็นการสูญเสียเปล่าทางทรัพยากรมนุษย์ ทำประโยชน์อะไรต่ออะไรไม่ได้อีกแล้ว (2 คน)
23. เพราะความกลัวตาย (18 คน)
24. อายุมาก คำนึงถึงสภาพร่างกาย (17 คน)
25. เนื่องจากร่างกายไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัว เจ็บป่วย (27 คน)
26. เป็นการสูญเสียที่นำไปสู่การแก้ไขการดำรงชีวิตต่อไป (3 คน)
27. อ่านหนังสือเกี่ยวกับธรรม การเจริญมรณสติ เพื่อลดกิเลส ตัณหา (2 คน)

สาเหตุที่ไม่คิดถึงความตายเพราะ

1. ทำให้ท้อแท้ คิดว่าจะทำงานหาเงินไปทำไม ในเมื่อตนเองต้องตาย (3 คน)
2. ถ้ามันคิดถึงความตาย ทำให้เสียเวลา เสียงาน จะตายเร็วขึ้น (4 คน)
3. ทำให้เปลืองสมอง แก้เร็ว (7 คน)
4. เสียสุขภาพจิต (3 คน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อ เสนอแนะ เกี่ยวกับมรณศึกษา

3.1 ความคิดเห็นของครูสุศึกษา ในกรณีได้รับมอบหมายให้สอนมรณศึกษา ครูสุศึกษา ได้ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

- 3.1.1 ล้าปากใจ หนักใจ สอนยาก (46 คน)
- 3.1.2 ถ้ามีหลักสูตรคงจะสอนได้ (37 คน)
- 3.1.3 ไม่แน่ใจว่าจะสอนได้ (30 คน)
- 3.1.4 ภูมิใจมาก ด้วยความยินดีอย่างยิ่ง จะพยายามสอนให้ดีที่สุด (52 คน)
- 3.1.5 ควรมีตำรา คู่มือการสอนให้ครบ (23 คน)
- 3.1.6 ยอยากสอน แต่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านวิชานี้ (41 คน)
- 3.1.7 คงไม่สามารถสอนให้นักเรียน เข้าใจได้อย่างลึกซึ้งหรือยอมรับได้ (12 คน)
- 3.1.8 สอนได้ไม่มีปัญหา (24 คน)
- 3.1.9 ควรมีการประชุมสัมมนา เชิงวิชาการ เพื่อเข้าใจเนื้อหา วัตถุประสงค์ ที่ถูกต้องตรงกัน เพราะเป็น เรื่องใหม่ (64 คน)
- 3.1.10 ต้องให้มีความรู้โดยต้องแท้มาก่อนจึงสอนได้ (12 คน)
- 3.1.11 ไม่สามารถสอนได้ (16 คน)
- 3.1.12 ถ้าสอนตามความ เชื่อของหลักสูตร อาจขัดกับหลักความ เชื่อทางศาสนา ที่เรานับถือจะสอนลำบากไปด้วยกันไม่ได้ (2 คน)
- 3.1.13 ไม่อยากสอน (16 คน)
- 3.1.14 ถ้าเปลี่ยนชื่อวิชาก็น่าสอน (11 คน)
- 3.1.15 คิดว่าสอนได้ไม่ตี (13 คน)
- 3.1.16 ตี ถ้ามีโอกาสได้สอน (8 คน)
- 3.1.17 น่าสนใจดี จะพยายามศึกษาหาความรู้มาสอน (14 คน)
- 3.1.18 คงสอนไม่ได้ทุกหัวข้อ ควรให้ครูวิชาอื่นมีบทบาทด้วย เช่น ครูสังคม ศึกษา ครูวิทยาศาสตร์ (14 คน)

3.2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมรณศึกษา

3.2.1 เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการสอนมรณศึกษา

1. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการตายและสามารถปรับตัวได้ทันโดย
ไม่มีความผิดปกติอันก่อให้เกิดความคิดเห็นในทางไม่ดี (7 คน)
2. จุดมุ่งหมายของมรณศึกษาจะต้องปรับให้เหมาะกับวัยของผู้เรียนเพื่อ
ความสนใจในบทเรียน (12 คน)
3. เพื่อให้ลด ละ เลิก อบายมุข และทำความดี (21 คน)
4. เพื่อให้รู้ว่าร่างกายควรจะทำพร้อมทุกอย่างก่อนจะตาย (9 คน)
5. ให้รู้ซึ่งและสามารถอธิบายได้ถูกต้อง (11 คน)
6. เพื่อให้มนุษย์มองลักษณะของความเท่าเทียมของการมีชีวิตอยู่ในสังคม
(11 คน)
7. เพื่อให้ไม่ประมาทในการดำรงชีวิต (19 คน)
8. เพื่อจะได้ปฏิบัติตัวตามประเพณีนิยมให้เข้ากับสังคม (17 คน)
9. เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความเชื่อที่ผิดๆ เรื่องความตาย
(17 คน)
10. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของชีวิตและสามารถแนะนำ
ผู้อื่นได้ (10 คน)

3.2.2 เกี่ยวกับเนื้อหา มรณศึกษา

1. การเตรียมใจและยินดีในเรื่องความตาย (3 คน)
2. อย่าซ้ำซ้อนกับวิชาอื่น (10 คน)
3. ควรเป็นเนื้อหาตามระดับอายุของผู้เรียน (5 คน)
4. บางส่วนของเนื้อหาจะมีผลเสียทางสุขภาพจิตไม่ควรนำมาให้เรียน
(5 คน)
5. เน้นเรื่องการตายที่เกิดจากอุบัติเหตุ (3 คน)

3.2.3 เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สอนมรณศึกษา

1. ควรเป็นผู้มีความรู้จริง และมีความพร้อม (14 คน)
2. มีบุคลิกดี และมีความประพฤติดี (9 คน)
3. มีประสบการณ์มาก (15 คน)

4. มีทัศนคติที่ดีต่อมรณศึกษา (11 คน)
5. มีความศรัทธาในมรณศึกษา (12 คน)
6. เป็นผู้มีความมั่นคงในชีวิต ปฏิบัติตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (9 คน)
7. ต้องสอนสนุกได้เนื้อหาด้วย (3 คน)
8. ควรเป็นครูเพศชาย (11 คน)
9. ควรเป็นครูสังคมศึกษา (16 คน)
10. ต้องเป็นผู้เข้มแข็ง (7 คน)
11. ควรเป็นพระ หรือผู้เกี่ยวข้องกับศาสนา (12 คน)
12. เป็นนักค้นคว้าสอนโดยอาศัยเหตุผลสอดคล้องกับหลักวิทยาศาสตร์ (3 คน)
13. ไม่เป็นคนหลงมกมาย (15 คน)
14. ไม่ควรกำหนดคุณสมบัติของผู้สอนมากเกินไป (8 คน)
15. ขึ้นกับหัวข้อที่จะสอน (3 คน)
16. ทันสมัย ไม่ฝักใฝ่ทางหนึ่งทางใดโดยเฉพาะ (8 คน)
17. เยือกเย็น สุขุมรอบคอบ (7 คน)

3.2.4 เกี่ยวกับการจัดและดำเนินการสอนมรณศึกษา

1. ควรจัดแบบวิชาอื่นฯ ทั่วไป (14 คน)
2. จัดให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน (14 คน)
3. จัดเป็นวิชาบังคับ (11 คน)
4. จัดเป็นวิชาหนึ่งของภาคพลานามัย (7 คน)
5. ไม่ควรแยกเป็นวิชาเฉพาะ (13 คน)
6. ควรจัดสอดแทรกไปในบทต่อไปของเพศศึกษา เรื่องการปฏิสนธิ การเกิด การตาย (3 คน)
7. จัดสอดแทรกทุกวิชาแต่อย่าซ้ำซ้อน (8 คน)
8. ควรดำเนินในระดับสูง เพราะผู้เรียนพร้อมในเรื่องวุฒิภาวะ (14 คน)

3.2.5 เกี่ยวกับ กิจกรรม สื่อการสอน และการวัดประเมินผล

1. ควรมีคู่มือให้ละเอียด และจัดทำตำราเรียนศึกษา (32 คน)
2. จัดตามความเหมาะสมกับเนื้อหา (10 คน)
3. ควรเป็นด้านทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติจริง เพราะบางกิจกรรมอาจขัดกับกฎหมายหรือศีลธรรมของบางศาสนา (2 คน)
4. การวัดประเมินผลควรจัดทำหลายา รูปแบบ ซึ่งวัดได้ทั้ง พุทธิสัย ทักษะพิสัย และเจตคติ (2 คน)
5. พาไปศึกษาตามโรงพยาบาล (4 คน)

3.2.6 ความคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม

1. ควรบรรจุไว้ในหลักสูตรทุกระดับ เพื่อเป็นการย้ำเตือนให้คนเราไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต และรู้คุณค่าของชีวิต
2. ควรบรรจุในหลักสูตรโดยเร็ว (17 คน)
3. ควรเน้นที่ปัญหาหรือผลกระทบหลังมีความตายเกิดขึ้น (11 คน)
4. ไม่ควรเปิดเป็นวิชาโดดๆ เพราะเนื้อหาจะน่าเบื่อ (14 คน)
5. ไม่ควรนำไปรวมกับสุขศึกษา 12 คน)
6. ควรศึกษาวิเคราะห์ให้ดีก่อนนำมาสอน เพราะมีผลต่อสภาพจิตใจ (10 คน)
7. เด็กประถมต้นคงไม่สามารถรับเรื่องนี้ได้ อาจจะกลัว (4 คน)
8. อาจเกิดปัญหาระหว่างผู้ปกครองกับผู้เรียนและผู้สอน (5 คน)
9. ไม่ควรบรรจุในหลักสูตร (15 คน)
10. ควรเปลี่ยนชื่อวิชา เพราะชื่อมรณศึกษาทำให้ไม่น่าเรียน (20 คน)
11. วิชาต่างๆ ที่เรียนอยู่ก็มากแล้วไม่ควรมาเพิ่มคาบเรียนอีกจะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนรับไม่ไหว (30 คน)
12. ควรให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป โดยผ่านสื่อมวลชนด้วย (13 คน)